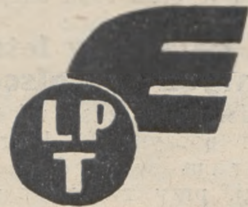
Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem

Nr 27 Warszawa, 23 lipca 1939 r. Cena numeru 10 gr.

Jedziemy

Tygodnik turystyczny

Coraz raźniej posuwa się naprzód konsolidacja pracy na wszystkich odcinkach życia turystycznego

Apel naszego tygodnika o z e s p o l e n i e wysiłku wszystkich instytucyj i organizacyj, wszystkich komórek i działaczy, pracujących na polu turystyki, trafił ostatnio na atmosferę **wyjątkowo dogodną i sprzyjającą tego rodzaju rozwojowi sprawy.**

Widzimy szereg objawów świadczących o tym, że w społeczeństwie zrozumienie konieczności w s p ó ł d z i a ł a n i a rozmaitych czynników turystycznych ustaliło się, co wróży szczęśliwą przyszłość postępowi a k t y w n o ś c i t u r y s t y c z n e j w Polsce.

Z jednej strony mamy do zanotowania ważny fakt **zakończenia długoletniego sporu** pomiędzy dwiema najliczebniejszymi i najwięcej pracującymi w terenach górskich organizacjami turystyki czynnej.

Polski Związek Narciarski i Polskie Towarzystwo Tatrzańskie

formalnie zakończyły wreszcie „ś w i ę t ą w o j n ę" i zawarły u k ł a d, regulujący ich dalsze współdziałanie na przyszłość.

Układ ten daje podstawy do właściwego ułożenia spraw wzajemności ulg w schroniskach turystycznych, zagadnień trasowania, budowania i znakowania szlaków letnich i zimowych, kwesji ratownictwa i przewodnictwa górskiego itd.

Daj Boże, aby ta współpraca, przewidująca powołanie k o m i s y j p o r o z u m i e w a w c z y c h P. T. T. i P. Z. N. (głównej i paru terenowych) dała jak najlepsze wyniki dla obu zasłużonych organizacyj, dla ich członków, dla terenu i dla postępu prac turystycznych w ogólności.

Jednocześnie z tym faktem zanotować należy, iż w niedługim już czasie ma się zebrać k o m i s j a, powołana do opracowania zasad, ustroju i wytycznych pracy przyszłego

„Związku Zrzeszeń Turystyki Czynnej R. P."

Do prac w tej komisji, która będzie pracowała pod egidą W y d z i a ł u T u r y s t y k i **Min. Komunikacji**, powołani zostali przedstawiciele **Pol. Zw. Narciarskiego, Pol. Tow. Tatrzańskiego, Pol. Tow. Krajoznawczego i Pol. Zw. Kajakowego.**

Przyszły Związek zapełni lukę powstałą przez bezczynność a następnie likwidację dawnego „Związku Pol. Towarzystw Turystycznych" w organizacji turystyki czynnej i będzie stanowił

reprezentację wszystkich związków społecznych,

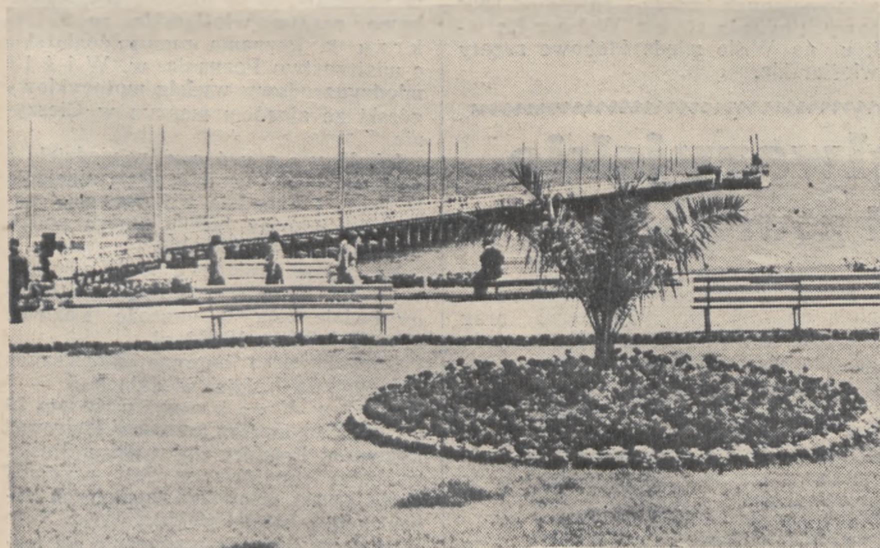
uprawiających przez swych członków czynnie turystykę wędrowniczą (pieszą, motorową, narciarską, wodną itd.).

W składzie Związku przewiduje się też obok wymienionych towarzystw również **Automobil-Klub Polski, Polski Touring Klub, Podolskie Tow. Turystyczno-Krajoznawcze** i inne.

Również na innym odcinku z inicjatywy Wydziału Turystyki M. K. wszczęta została podobna akcja. Oto podejmie pracę również powołana „ad hoc" k o m i s j a p r z y g o t o w a w c z a, mająca na celu opracowanie zasad i ustroju przyszłej naczelnej organizacji, jednoczącej

wszystkie polskie związki propagandy turystycznej.

Gdy dodamy, że przewidziana

Nad morzem sezon w całej pełni. Dopisuje tłumny zjazd letników i wspaniała pogoda. Oto zdjęcia z plaży i nadbrzeża w Gdyni i Orłowie.

jest też w bież. roku akcja, mająca na celu stworzenie **unii związków letniskowych w Polsce,** to widzimy, że zasada koordynacji poczynań i korelacji programów w dziedzinie turystyki, przy zachowaniu pełnej autonomii celów i działalności poszczególnych związków i towarzystw, znajduje się na właściwej drodze do spełnienia.

Ukoronowaniem dzieła będzie powołanie do życia jesienią bież. roku **Państwowej Rady Turystycznej,** jako naczelnej organizacji opiniodawczej, uzgadniającej i doradczej przy Ministrze Komunikacji.

Rok 1939 także na polu turystyki winien się więc stać w Polsce **rokiem wielkiego usprawnienia i postępu** organizacyjnego.

CO WARTO ZOBACZYĆ

w najbliższych dwóch tygodniach?

Najciekawsze imprezy regionalne i sportowe w okresie od 24 lipca do 6 sierpnia

Jak już zaznaczyliśmy w poprzednim numerze „Jedziemy", dnia 22 go lipca rozpocznie się pod patronatem Polskiego Zw. Kolarskiego 9-dniowy **wyścig kolarski dokoła Polski** południowej i środkowej, który zakończy się w dn. 30 lipca.

W porcie gdyńskim stać będzie przez kilka dni po przybyciu z Am. Północnej statek „Piłsudski", który 25 lipca wwiedzie na 15-dniową wycieczkę do fiordów Norwegii.

Sezon wyścigów konnych trwa w Warszawie (biegi we czwartki, soboty i niedziele) oraz w Lublinie (biegi w sobotę i niedzielę).

W Warszawie najważniejszym biegiem tego okresu będzie w niedzielę 30 lipca bieg o nagrodę im. Marszałka Śmigłego - Rydza 25.000 zł oraz drugi bieg o nagrodę 14 pułku ułanów jazłowieckich 8000 zł.

W Wilnie do 2 sierpnia będą trwać V Międzynarodowe **targi na futra,** których otwarcie nastąpiło 19 lipca. Na mniejszą skalę są urządzone **targi na meble w Kalwarii Zebrzydowskiej,** które potrwają jeszcze do sierpnia.

24 lipca przypada uroczystość św. Kunegundy patronki kopalni soli w Wieliczce i kościoła Klarysek w Starym Sączu. W związku z tym odbędzie się w kopalni soli w Wieliczce uroczystość ku czci św. Kunegundy, z nabożeństwem w kaplicy, zaś w Starym Sączu w kościele Klarysek otoczonym średniowiecznymi basztami, odbędzie się licznie frekwentowany odpust. W tymże dniu odbędzie się odpust także w kościele parafialnym w Cieszynie (śląskie stroje ludowe).

25 lipca rozpoczną się 8-dniowe zawody tennisowe w Gdyni o mistrzostwo Polski w konkurencji międzynarodowej.

We środę 26 lipca przypada uroczystość św. Anny, a w związku z tym liczne jarmarki i odpusty, te ostatnie często przenoszone na najbliższą niedzielę, która w tym roku przypada 30 lipca. Wśród jarmarków św. Anny największym w całej Polsce jest podolski jarmark św. Anny na konie w Tarnopolu, połączony z dorocznym odpustem, który to jarmark trwa zazwyczaj 5 dni. Mniejszy jarmark św. Anny odbywa się w tymże dniu w Skałacie na Podolu.

Do największych i najbardziej charakterystycznych odpustów św. Anny należą odpusty w Łysem k. Myszyńca, gdzie można oglądać stroje kurpiowskie (odpust przeniesiony na 31 lipca) w Markowicach k. Kruszwicy, wspominanym często w dziełach Przybyszewskiego kościele niedaleko Gopła, W. św. Annie koło Przyrowa (stacja Złoty Potok) w Nowym Targu, gdzie odpust przy udziale setek górali w ładnych strojach odbywa się w starym drewnianym kościółku św. Anny na cmentarzu, w Sąsiadowicach koło Sambora, gdzie niegdyś noszono bardzo piękne stroje ludowe i w Kaliszu.

W niedzielę 30 lipca oprócz wielu wspomnianych imprez i zawodów sportowych odbędą się we Włocławku na Wiśle **międzyklubowe regaty wioślarskie.**

W pierwszych dniach sierpnia przypadają **wielkie jarmarki i odpusty na Śląsku.** W szczególności 2 sierpnia przypada uroczystość Matki Boskiej Anielskiej z licznymi odpustami. Na Śląsku nazywaja to święto „świętem Porciunkuli", a w dniach 1 i 2 sierpnia odbywa się jarmark doroczny w Cieszynie, połączony z odpustem w klasztorze SS. Elżbietanek, równocześnie odpust w klasztorze SS. Elżbietanek **w Jabłonkowie.**

Na obydwu można oglądać piękne stroje ludowe ze Śląska Cieszyńskiego. Na Górnym Śląsku największe tłumy w tych dniach ściąga doroczny odpust Porciunkuli w kościele Franciszkanów w **Panewniku** k. Ligoty.

Licznie frekwentowane odpusty M. B. Anielskiej odbywają się też w Kodniu (na Podlasiu) w Łysem w Ziemi Kurpiów, i w Kalwarii Pacławskiej k. Przemyśla (stacia N-żankowice). Częściowo sa one przenoszone na najbliższą niedziele. która w tyn roku przypada 6 sierpnia.

W dn. 2 sierpnia wedle kalendarza unickiego i prawosławnego przypada uroczystość św. Eljasza. W związku z tym w Lubczu nad Niemnem w woj. nowogródzkim odbędzie się jarmark doroczny na konie i wyroby garncarskie, jeden z największych na Kresach Wschodnich, który w tej pozbawionej kolei okolicy zachował jeszcze tradycyjne znaczenie z dawnych wieków. Interesujący ze względów etnograficznych jest też jarmark św. Eliasza w Kołomyi, gdzie można oglądać typy huculskie i pokuckie i nabywać wyroby tamtejszego przemysłu ludowego, szczególnie wyroby garncarskie.

4 sierpnia ma powrócić ze swej pierwszej podróży do Am. Południowej statek „Sobieski". do Gdyni, który pozostanie w porcie przez kilka dni.

W końcu przyszłego tygodnia będzie zorganizowany **cały szereg wybitnych imprez sportowych.** W Augustowie w dniach 4 — 7 sierpnia na jeziorze Necko odbędą się **żeglarskie mistrzostwa Polski** na olimpijkach, które poprzedzą tego rodzaju zawody o mistrzostwo Europy. W Warszawie od 4 do 6 sierpnia odbędzie się **mecz lawntennisowy Jugosławia — Polska** o puchar Europy Środkowej.

5 sierpnia rozpoczną się w Warszawie **krajowe zawody lotnicze,** które mają trwać przez cały tydzień.

W niedziele 6 sierpnia odbędą się w Bydgoszczy **torowe wyścigi kolarskie,** w Płocku **międzyklubowe regaty wioślarskie,** w Kiekrzu k. Poznania **regaty żeglarskie** o mistrzostwo Poznania, w Wiśle **międzynarodowy wyścig motocyklowy** górski ze zjazdem maszyn w Cieszynie.

W Myszyńcu w niedziele 6 sierpnia, jako w dniu Przemienienia Pańskiego odbędzie się doroczny odpust, na którym będzie można podziwiać stroje kurpiowskie.

W sobotę 5 sierpnia w Warszawie na torze wyścigowym rozegrany będzie bieg o nagrodę Kozienic Min. Rolnictwa 12.000 zł.

Najważniejszą imprezą pierwszych dni sierpnia będzie w dniach 5 — 8 sierpnia w Krakowie **święto 25 rocznicy wymarszu kompanii kadrowej Legionów Polskich** do walki z Rosją, na które spodziewany jest przyjazd **około 80.000 członków rozmaitych organizacji z całej Polski.**

W dn. 6 sierpnia rozpocznie się **tradycyjny 3-dniowy marsz szlakiem kadrówki** z Krakowa do Kielc.

M. O.

Postęp urządzeń

turystycznych w Polsce w cyfrach

Rozwój turystyki polskiej w ostatnich latach jest **widoczny dla każdego,** kto jeździ i obserwuje. Nowe inwestycje, nowe urządzenia, nowe dziedziny akcji turystycznej, nowe nawet regiony turystyczne — wszystko to się rzuca w oczy. Ale jak te rzeczy wyglądają cyfrowo, to mało kto sobie zdaje sprawę. Spójrzmy więc.

Według dokładnych obliczeń, wybierając **tylko niektóre** działy turystyki, mieliśmy w Polsce:

	w 1922 r.	w 1938 r.
schronisk wycieczkowych i hoteli turystycznych	21	186
miejsc noclegowych w tych obiektach	860	10.090

	w 1927 r.	w 1938 r
szkolnych schronisk wycieczkowych	41	202
miejsc w tych obiektach	202	5.871

	w 1922 r.	w 1938 r.
znakowanych szlaków turystycznych w górach	445 km	2.733 km

	w 1933 r.	w 1938 r.
pociągów popularnych	397	1.335
pasażerów w tych pociągach	260.178	804.948

	w 1935 r.	w 1937 r.
uczestników w masowym ruchu turystycznym (przejazdy w poc. popularnych, zjazdach masowych, weekendach itp.)	480.169	1.019.014
do miejscowości docelowych	71	160

Z tych paru cyfr, dorywczo wybranych z zestawień rozmaitych, widzimy dopiero efekt — w postaci realnego porównania i stwierdzenia **faktycznego ogromu postępu i rozwoju prac, inwestycyj i urządzeń turystycznych** w Polsce w ostatnich latach.

M

Szlaki turystyczne

w okolicy Krakowa

Dzięki pomocy Wydziału Turystyki Min. Komunikacji krakowski Urząd Wojewódzki udzielił pomocy Oddziałowi Polskiego Tow. Krajoznawczego w Krakowie na **odnowienie** wyznakowanych barwnie w 1930 r. szlaków turystycznych w okolicy Krakowa.

Szlaki te następnie nie były przez lata całe odnawiane i znaki kolorowe na nich były zatarte i przeważnie już niewidoczne.

Ponieważ chodzi tu o trasy tak **popularne,** jak np. przez wzgórze Św. Bronisławy — Sikornik — Las Wolski (Sowiniec) — do Mnikowa i Tenczynka, następnie zaś: z Krakowa do Ojcowa i Pieskowej Skały, do Bolechowic, Korzwi oraz do skalic, dolin, wąwozów i jaskiń w paśmie Jury Krakowsko — Częstochowskiej, do Tyńca przez Krzemionki a stamtąd przez Grodzisko do Skawiny, — należy wyrazić radość, że dochodzi obecnie do odnowienia sieci tych szlaków turystycznych, które powinny się cieszyć niewątpliwie wzmożoną popularnością wobec wzrostu zainteresowań zabytkami krajobrazowymi i historycznymi ziemi krakowskiej.

Należy się też liczyć z odnowieniem **znakowanego szlaku okrężnego dokoła Krakowa,** łączącego szereg najbardziej godnych widzenia atrakcyj turystycznych w okolicy tego miasta.

M.

Na Targi Kalwaryjskie

75 proc. zniżki powrotnej

W dniach od 16 lipca do 16 sierpnia br. odbywają się w Kalwarii Zebrzydowskiej IX Targi Kalwaryjskie.

Targi te mają na celu podniesienie drobnej wytwórczości chałupniczej i ludowej województwa krakowskiego oraz umożliwienie wszystkim drobnym wytwórcom nawiązania bezpośredniego kontaktu z kupującym i zawarcie odpowiednich transakcyj handlowych.

Chcąc udostępnić możliwie najszerszym rzeszom zwiedzenie Targów oraz poznanie wytwórczości tego okręgu kraju, Liga Popierania Turystyki organizuje zjazd do Kalwarii Zebrzydowskiej za indywidualnymi kartami uczestnictwa.

Karty uczestnictwa L.P.T. upoważniają do 75% zniżki kolejowej przy przejeździe z powrotem z Kalwarii do miejsca wyjazdu. Ulga stosowana będzie jednak tylko wtedy, gdy karta uczestnictwa została ostemplowana przed wyjazdem na Targi, przy wykupieniu za opłatą normalną biletu kolejowego. Poza zniżką kolejową karty upoważniają do bezpłatnego wstępu na Targi.

Karty uczestnictwa w cenie zł 2.— są do nabycia w Przedstawicielstwach L. P. T. na wszystkich większych stacjach kolejowych oraz w biurach podróży.

Polesie zaprasza
turystów z całej Polski

Wzorem lat ubiegłych odbędzie się w P i ń s k u w dniach od 15 sierpnia do 3 września rb. impreza pod hasłem **„Dni Polesia"**. Imprezy tej nie można porównać z żadna inna, których rok rocznie odbywa się wiele. Urok jej powoduje przede wszystkim swoista e g z o t y k a nie spotykana obecnie w innych terenach turystycznych.

Impreza ta łączy sie z j a r m a r k i e m p o l e s k i m. Z najodleglejszych zakątków Polesia ciągna do Pińska tysiące poleszuków na łodziach na których odbywają się targi. Widok to jest istotnie niespotykany — cicha zazwyczaj P i n a przepełniona jest zgiełkiem, przedziwna mowa i białymi strojami ludności. Udział w targach na wodzie uświęcony jest wiekowa tradycja i nie rzadko spotyka się tu jeszcze handel zamienny.

Stale postępujący rozwój g o s p o d a r c z y tych stron spowodował. że targi po części musiano przenieść na ląd stały i obecnie udział w nich biora niemal wszystkie gałęzie gospodarczego życia nie tylko Poles a, lecz całej Polski.

Najciekawszym będzie jednak dla turystów dział r e g i o n a l n y. Specjalny **pawilon regionalny** ilustrować będzie bogactwo poleskiej sztuki zdobniczej. Doświadczenie lat ubiegłych niewątpliwie przyczyni się jeszcze do podniesienia poziomu tej imprezy. Zaznaczyć należy, że w roku ubiegłym **na imprezę tę zjechało**

przeszło

12.000 turystów,

wśród których wielu było cudzoziemców.

Liga Popierania Turystyki, chcac umożliwić jak najszerszym rzeszom możność zwiedzenia tej jedynej w swoim rodzaju imprezy, organizuje w dniach 14 sierpnia do 4 września m a s o w y z j a z d na zasadzie indywidualnych **kart uczestnictwa.**

Karty poza szeregiem udogodnień na miejscu upoważniać będą do 66% zniżki kolejowej w obie strony. Zniżka ta stosowana będzie w ten sposób, że przy przejeździe na drogę pierwotną wykupywać się będzie bilet **ze zniżka 33 proc.,** powrót odbywać się będzie b e z p ł a t n i e po ostemplowaniu karty i biletu kolejowego.

Ze względu na stosunkowo długi okres ważności zniżek, uczestnicy będą mogli odbyć szereg wycieczek za bardzo niewielką opłata po wodach Polesia do Horodyszcza, Telechan, Dawidgródka, Lemieszewicz itp.

Karty uczestnictwa będą do nabycia już w pierwszych dniach sierpnia w przedstawicielstwach L.P.T. na większych stacjach kolejowych i w biurach podróży, oraz w Związku Propagandy Turystyki m. st. Warszawy.

O ochronę cennych zabytków

Ostatnio zarówno krakowski oddział Związku Ziem Górskich jak i Komitet ochrony przyrody w Krakowie zajęły się koniecznościa ochrony **zabytkowych resztek okopów konfederatów barskich koło Izb i Tylicza** (w okolicach Krynicy).

Sa one zachowane nieźle i szkoda by było doprowadzić je do zniszczenia. Toteż będa one albo wykupione albo wydzierżawione i zachowane jako **atrakcja turystyczna i zabytek historyczny.**

Rezerwaty P. T. T. w paśmie M a g ó r y W ą t k o w s k i e j (Beskid Środkowy) na t. zw. „K o r n u t a c h" oraz „K a m i e n i e B r o d z i ń s k i e g o" na P a p r o t n e j (Pogórze Wiśnickie) zostana formalnie uznane zarzadzeniem p. wojewody krakowskiego za **obiekty podlegające ochronie.**

Czyni sie starania o wykupienie t.zw. K a m i e n i a (oryginalna skała koło opactwa Cystersów w Szczyrzycu) z rak prywatnych oraz o roztoczenie opieki nad rumowiskiem skalnym na północnych stokach W i e l k i e g o L u b o n i a (w Beskidzie Wyspowym), gdzie grozi dzika eksploatacja kamienia, niszczaca ten cenny zabytek.

w. mil.

Przemysł turystyczny w Karpatach
jest podstawą rozwoju gospodarczego tych górskich miejscowości

Obok ruchu u z d r o w i s k o w o - l e t n i s k o w e g o są **Karpaty** jednym z głównych basenów ruchu t u r y s t y c z n e g o.

I tutaj również okazuje sie konieczność zastosowania racjonalnych metod gospodarki. Gospodarka ta jest oparta na zupełnie innych zasadach niż przemysł uzdrowiskowo - letniskowy. Istotą jej jest u d o s t ę p n i e n i e terenów i o b s ł u ż e n i e przyjezdnych turystów różnych kategorii.

Obiekty lub tereny turystyczne winny być przeto udostępnione. lecz równocześnie o c h r o n i o n e (zabezpieczone), aby stanowiły elementy atrakcyjne, przyciągające ruch. W ten sposób utwierdzi się korzystne warunki do stałego ruchu turystycznego, z którym również na tereny odwiedzane przypływa kapitał.

Elementami urządzeń turystycznych w górach są

szlaki i schroniska.

Oba elementy wymagaja stałej opieki i inwestycji w formie równowagi i dalszej rozbudowy.

Inny dział przemysłu turystycznego stanowią p r z e d s i ę b i o r s t w a k o m u n i k a c y j n e, ułatwiające turystom zwiedzanie pewnych terenów lub obiektów (przewodnicy tatrzańscy, flisacy w Pieninach, garaże, kolejki it.d.). Będąc w rękach kapitału prywatnego rozwijają się przeważnie p o m y ś l n i e.

Do przemysłu turystycznego należy zaliczyć również wszystkie w y t w ó r n i e wyrabiające przybory **podróżnicze,** sprzęt i ekwipunek turystyczny. W miarę rozwoju ruchu turystycznego zwiększa się ich produkcja oraz zbyt, a czasem powstają nowe s p e c j a l n e w a r s z t a t y w y t w ó r c z e (np. wytwórnie kajaków, namiotów, nart itp.).

Jak wiadomo z przemysłem turystycznym związany jest

przemysł fotograficzny.

Również turystyczne w y d a w n i c t w a jak mapy, plany, przewodniki, albumy, fotografie, afisze. materiały propagandowe przyczyniaia sie do rozwoju przemysłu graficznego, stanowiąc w nim odrębną specjalizację.

Do przemysłu turystycznego. należy również drobna wytwórczość p a m i ą t e k r e g i o n a l n y c h przeważnie związana z p r z e m y s ł e m l u d o w y m. Wytwórczość ta w niektórych miejscowościach karpackich przybrała już poważne rozmiary (np. laski „krakowsko - zakopiańskie, ceramika huculska, rzeźby zakopiańskie itp.). Również do działu przemysłu

(Dokończenie na str. 4)

Przy podwieczorku na tarasie restauracji na Gubałówce

turystycznego należy częściowo zaliczyć

przemysł rozrywkowy,

obliczony na zmieniającą się klientelę. Przemysł ten jest również przeważnie oparty na kapitale prywatnym, jego więc rozwój jest ściśle związany z rozwojem ruchu turystycznego.

Ruch turystyczny przejawia się w rozmaitej formie, która wymaga specjalnych urządzeń, obsługi, tym samym odrębnych warsztatów przemysłowych. Na terenie Karpat można wyróżnić kilka rodzajów turystyki:

turystyka piesza,

która rozpada się na spacerową, sportową (jej specjalną formą są raidy) i krajoznawczą.

Sezonowy charakter posiada turystyka narciarska oraz wodna. Najróżnorodniejsze formy posiada camping. Osobną grupę stanowi turystyka rowerowa, motocyklowa, automobilowa i ostatnio lotnicza.

Brak danych statystycznych nie pozwala na określenie znaczenia gospodarczego poszczególnych rodzajów turystyki, można jednak globalnie obroty szacować na kwotę

około 30 do 50 milionów złotych.

Dogodne warunki naturalne, tereny szczególnie nadające się do uprawiania turystyki, wreszcie urządzenia techniczne sprawiają stały, intensywny i wszechstronny jej rozwój.

Dla każdego typu turystyki opracowują plan inwestycji towarzystwa turystyczne, które dbają o właściwy i racjonalny jej rozwój na terenie Karpat. Z. T.

„Tydzień Borów Tucholskich"

Wielka impreza turystyczna w pięknym dorzeczu Brdy

Na okres **od 13 do 20 sierpnia** b. r. Tuchola przygotowała atrakcyjną i godną ujrzenia imprezę turystyczną pod hasłem **„Tydzień Borów Tucholskich"**. Impreza ta ma na celu bliższe zaznajomienie szerokich rzesz społeczeństwa z pięknem Tucholi i wspaniałych okolicznych borów, z zabytkami przeszłości i ciekawym folklorem tego regionu.

Podczas „Tygodnia" odbędzie się w starej, piastowskiej Tucholi **cały szereg regionalnych uroczystości, obchodów i zjazdów**, turyści więc będą mieli okazję zetknąć się bezpośrednio na miejscu z mieszkańcami borów tucholskich, poznać ich obyczaj, kulturę i dotychczasowe osiągnięcia w różnych dziedzinach.

Zjazdy i obchody ludowe znajdą doskonałą oprawę w pięknych murach Tucholi, gdyż to miasto o wielowiekowej tradycji poczyniło ostatnio wiele poważnych inwestycji i nie zatracając swych cech charakterystycznych, potrafiło się znacznie unowocześnić.

Obok ciekawych uroczystości miejscowych, turyści znajdą tu również **wiele obiektów zabytkowych, godnych zwiedzenia.** Tuchola jest **jednym z najstarszych miast Pomorza**, początki jej sięgają pierwszej połowy XIII wieku, toteż posiada ciekawą przeszłość, która pozostawiła szereg niezniszczalnych śladów.

Na specjalne poznanie zasługują jednak **sławne bory Tucholskie**, niegdyś zwane borami pomorskimi. Stanowią one **największy w Polsce obszar leśny o powierzchni 321 tys. ha**, przewyższającej przestrzeń Puszczy Białowieskiej (128 tys. ha).

Ten olbrzymi teren lesisty zajmuje piaszczystą płaszczyznę na południowym stoku wyżyny bałtyckiej między Wisłą i Brdą. Przecinają go dwie rzeki: Brda i Czarna Woda, obie obfitujące **w malownicze zakręty**, otoczone **wspaniale zalesionymi brzegami.**

Bory Tucholskie posiadają też **około 450 jezior**, z których największymi są jez. Charzykowskie (1325 ha) i Wdzydzkie (832 ha). Tak znaczna liczba jezior sprzyja rozwojowi turystyki kajakowej, która stała się tutaj bardzo popularna.

W głębi borów nie brak również ciekawych zabytków, bądź to historycznych, bądź też przyrodniczych. Na specjalną uwagę zasługuje **rezerwat cisów** na terenie nadleśnictwa Wierzchlas, który jest pozostałością dawnego zadrzewienia. **Obejmuje on powierzchnię 18 ha** i liczy około 5 tys. drzew i krzewów.

Tuchola więc, jako miejsce wypadowe w kraj tej prastarej puszczy, stanowi ciekawy punkt turystyczny, dobrze zatem się stało, że organizuje dla szerokich mas specjalny „Tydzień".

Poznanie puszczy ułatwią przybyłym turystom **wycieczki autobusowe i piesze**, które przez czas trwania „Tygodnia" będą się odbywały codziennie.

Amatorzy turystyki wodnej będą mogli odbywać bliższe lub dalsze **wycieczki kajakami i łodziami**, co zapewne dla wielu stanowić będzie pierwszorzędną atrakcję.

Pragnąc zapewnić gościom jak najwięcej wygody, Komitet Tygodnia Borów Tucholskich zorganizował już **noclegi: zbiorowe** w cenie **50 gr** od osoby i **pojedyncze** w cenie **2 zł.**

Niewątpliwie zapowiadana impreza ściągnie do Tucholi tłumy turystów z całego kraju; nie pożałują tego, gdyż bory tucholskie ze wszechmiar zasługują na poznanie.

A kto wie, czy wielu z uczestników „Tygodnia" nie zapragnie **pozostać tu na dłużej**, by wypocząć w majestatycznej atmosferze odwiecznej puszczy. Bo czar borów jest wielki i jego moc magiczna potrafi urzec.

POCIĄGI POPULARNE

wychowują turystów indywidualnych i uczą współżycia turystycznego

Turysta przedwojenny był indywidualistą. Chadzał szlakami nie oznaczonymi, zwiedzał staroczne zabytki, pił rozkosz otwartych przestrzeni, obozował przygodnie.

Ta sama kategoria turystów istnieje do dnia dzisiejszego. Są to arystokraci turystyki, patrzący z pewną wyrozumiałością na ludzi miast i mający wyrobione zdanie o powszechności turystyki i o „luksusach", jakie dzień każdy przynosi w turystyce.

Jednakowoż, podobnie jak w wielu innych dziedzinach, także i w turystyce podróżowanie stało się zwyczajem, poniekąd nałogiem ogólnym i nie ma dziś człowieka, który intensywne siedzenie w domu uważałby za specjalną zaletę, godną pochwały i naśladownictwa.

Do ułatwienia i upowszechnienia wędrówek turystycznych przyczyniły się walnie **pociągi popularne**, mające dziś za sobą kilkuletnią tradycję. Obserwacje w pociągach popularnych przez przeciąg kilku lat i rozmowy z turystami dały pewne stwierdzenia, które przedstawiają się następująco:

Pociąg popularny ma

wyraźny cel i czas trwania wycieczki.

Łatwo zdecydować się, jeszcze łatwiej obliczyć potrzebny czas i koszty. Turysta nie naraża się na żadne niespodzianki. Wie, że jedzie do ciekawej miejscowości i wie, że organizatorzy **będą się nim opiekowali.** Znajdzie nie tylko kwatere, ale i możność urozmaiconych wycieczek. Organizatorzy powiedzą mu, co i kiedy zwiedzić.

Przy tym **nie będzie się nudził**, bo pociągiem jedzie większa ilość osób, można umówić się ze znajomymi — można wreszcie zaszyć się w pensjonacie i wypocząć. W pociągu znajdzie ściśle oznaczone miejsce, którego mu nikt nie zajmie. Wszyscy podróżują trzecią klasą bez żadnych wyróżnień.

Z początku spotykało się na wycieczkach ludzi z parasolami, w sztywnych kołnierzykach, panie na wysokich obcasach, a wszystkich z wielu pakuneczkami i olbrzymim zapasem prowiantów. Było nawet rozczulające obserwować początkujących turystów, którzy nigdy przed tym gór nie widzieli; Karpaty wyobrażali sobie w skali Himalajów, a góry roiły się im od niedźwiedzi i innej „strasznej" zwierzyny. Mała atrakcja, jak przejazd koleją leśną, budził wiele entuzjazmu.

Z czasem ludzie ci przemienili się w starych turystów i dziś zapuszczają się samopas na dalsze wycieczki, korzystając z rozmaitych zniżek, udogodnień w terenie itp. Dziś dla nich siedzenie w domu w święto i niedzielę to istna tortura. **„My zawsze wyjeżdżamy"** — powiadają.

Inne uwagi nasuwa cel wycieczek. Miejscowości znane nie sprawiają kłopotu. Ale przy wyjazdach w okolice mniej znane łatwo o niezadowolenie turystów z pociągów popularnych. Jedni chcą więcej gór, drudzy więcej wody. A jeżeli jest to wszystko, to znów daleko do pensjonatu. A skoro jest pensjonat, to nie kulturalny. I tak w kółko. Dla jednych wycieczka jest za głośna, dla drugich za poważna, dla innych za długa. I pogódź tu wszystkich.

Kilka godzin podróży robi jednak swoje i **wyrównuje niezadowolenia.** Wreszcie w kilka dni po powrocie otrzymuje się telefony i listy, by jeszcze raz do tej miejscowości zorganizować wycieczkę pociągiem popularnym.

Pociągi popularne turystykę upowszechniły. Zbliżyły do siebie góry i miasta, Podole do Bałtyku, Wilno do Tatr, ułatwiają poznanie całej Polski. Pociągi popularne zwożą na uroczystości patriotyczne i religijne, ułatwiają podróże, kształcą, wychowują turystów indywidualnych i uczą „współżycia turystycznego".

Mając tak rozmaite cele, grupują różne kategorie turystów i wśród najszerszych warstw społeczeństwa będą zawsze w całym znaczeniu tego słowa... popularne. (jt).

„Polesie w fotografice"

Konkurs Poleskiego Związku Popierania Turystyki

Poleski Związek Popierania Turystyki ogłasza **konkurs na najlepsze i najciekawsze fotografie z Polesia.** Konkurs dostępny jest zarówno dla amatorów i zawodowców.

Tematem zdjęć nadsyłanych na konkurs może być krajobraz, przyroda, zabytki lub folklor z terenu województwa poleskiego. **Format zdjęć conajmniej 13 na 18 cm.**

Na odwrocie fotografii należy umieścić godło, tytuł, technikę oraz miejsce i datę zdjęcia. Do przesyłki winna być dołączona zaklejona koperta z tym samym godłem, zawierająca imię, nazwisko i adres autora.

Przesyłki należy adresować: **Poleski Związek Popierania Turystyki, Brześć n. B., ul. Unii Lubelskiej 11, pok. Nr. 40.**

Termin nadsyłania zdjęć upływa **15 kwietnia 1940 r.**

Za najlepsze zdjęcie przewidziane są 3 nagrody zasadnicze w kwocie: **zł. 75, —, 50, —, i 25. —**

Ponadto przewidziane są nagrody: za najlepszy cykl obrazów z życia ludu poleskiego, za najciekawszy obiekt historyczny lub etnograficzny i wreszcie za cykl, ilustrujący pewien obiekt architektoniczny.

Alarm prasy warszawskiej

w sprawie Bugo-Narwi i turystyki podmiejskiej

W ostatnich dniach w całej niemal prasie warszawskiej uderzono na alarm w sprawie katastrofalnego braku jakichkolwiek większych **ośrodków wycieczkowych pod Warszawą** oraz w sprawie projektów budowy **nowoczesnego letniska campingowego** and Bugo-Narwią.

Sezon obecny specjalnie uwypukla wszystkie niedomagania turystyki podwarszawskiej. Pęd masowy ku week-endom, wycieczkom niedzielnym i campingowi ogarnia coraz większe tłumy mieszkańców stolicy.

Dziesiątki tysięcy osób

wypełnia w każda sobotę i święto wszystkie **środki komunikacyjne i letniska podwarszawskie**, walcząc zaciekle o każde miejsce w pociągach, autobusach, statkach wiślanych i pensjonatach podmiejskich.

Największy szturm publiczności kieruje się obecnie na nieliczne jeszcze

letniska campingowe pod Warszawą,

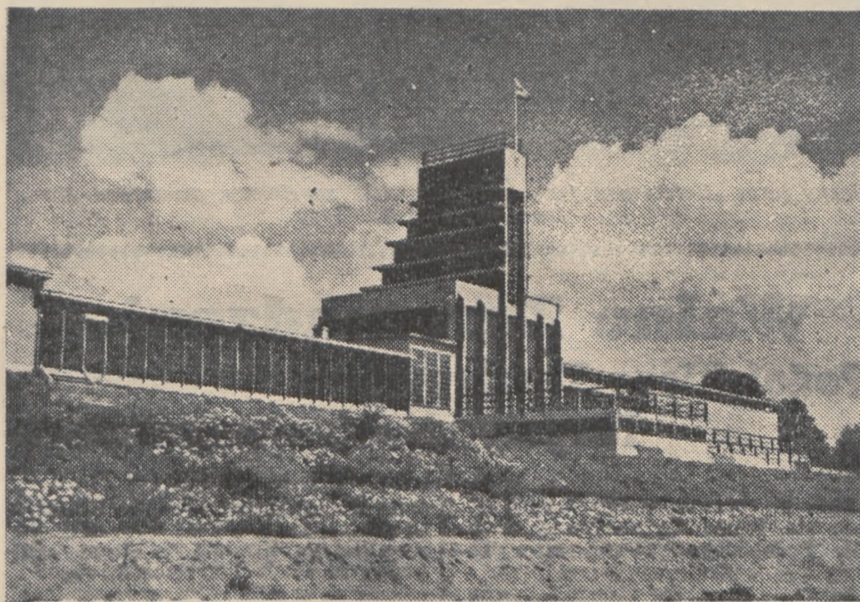
które zdobywają sobie coraz tłumniejszą frekwencję entuzjastów tego typu wycieczkowania i letniskowania.

Stoimy w obliczu zagadnienia, którego natychmiastowe rozstrzygnięcie lub nierozstrzygnięcie zadecyduje raz na zawsze o uratowaniu dla Warszawy **najpiękniejszego terenu letniskowo-wycieczkowego**, jakim jest niewątpliwie pobrzeże Bugo-Narwi.

Oczy stolicy zwrócone są obecnie na ten wyjątkowo malowniczy teren wycieczkowy. Niestety z wyjątkiem trzech niewielkich letnisk campingowych, dysponujących łącznie ok. 200 łóżkami, pensjonatu w Zegrzynku i Yacht-Klubu Wojskowego w Zegrzu — na całym pobrzeżu Bugo-Narwi **nie ma żadnych punktów oparcia** dla masowego ruchu turystycznego.

Straty, których nie będzie można odrobić

Wzrastająca popularność Bugo-Narwi przejawia się przede wszystkim w naturalnym zainteresowaniu się tym problemem inicjatywy prywatnej. Jesteśmy więc świadkami **potęgującego się ożywienia gospodarki** na tych terenach i zabudowy pobrzeża.

Przystań na Bugo--Narwi w Zegrzu

Niestety nie ma dotąd jeszcze definitywnie ustalonego **planu ogólnej zabudowy** terenów nadbrzeżnych Bugo-Narwi, ani odpowiednich arterii dojazdowych, ani jakichkolwiek publicznych inwestycji letniskowych. Rozbudowuje się więc coraz szybciej cały ten pas pobrzeża bez ładu i składu, marnując na długie lata wspaniałe szanse urządzenia na tych malowniczych terenach **nowoczesnej, wielkiej, dobrze zaplanowanej „riwiery letniskowej"**.

Trzeba działać natychmiast!

Dalsza zwłoka grozić może całkowitym, bezplanowym zabudowaniem najpiękniejszych partii pobrzeża i zmarnowaniem na zawsze tych jedynych w swoim rodzaju obszarów podmiejskich.

Jeszcze dziś da się wiele naprawić. Natychmiastowe zaplanowanie całego pobrzeża w jednolity, przemyślany **system zabudowy letniskowej**, może nagiąć w odpowiedni sposób zabudowę prywatną do wymagań ogólnego planu i naprawić wadliwe koncesje dotychczasowych planów indywidualnych.

Problem lewego brzegu

Podczas gdy prawy wysoki brzeg Bugo-Narwi, należący do obszaru **pułtuskiego Wydziału Powiatowego**, objęty jest już obecnie tą zabudową prywatną, lewy brzeg w rejonie **warszawskiego Wydziału Powiatowego** znajduje się dotąd jeszcze w stanie niemal nietkniętym.

Arciechów - Wincentów, Rynia — gdzie zresztą chłopi zaczynają ostatnio wyprzedawać grunta na zabudowę letniskową — Wieliszew i Poddębe, są to miejscowości o dość dużym zalesieniu i doskonałych warunkach letniskowo-wycieczkowych. Odcinek ten obudził ostatnio żywe zainteresowanie **Województwa Warszawskiego i Wydziału Powiatowego,** rokujące w najbliższym już czasie realizację najważniejszych inwestycji komunikacyjnych i letniskowych ze strony czynników samorządowych.

Inwestycje, na które czeka Warszawa

Punktem zwrotnym w tej sytuacji może jednak okazać się zapowiadana już kilkakrotnie przez **Wydział Turystyki Min. Komunikacji i Ligę Popierania Turystyki** w wielkim stylu pomyślana akcja budowy masowego ośrodka wycieczkowego i letniska campingowego nad **Bugo-Narwią.**

W ubiegłym tygodniu rozpoczęte już zostały pierwsze prace przygotowawcze na tym terenie przez inż.-architektów **Kodelskiego** i **Duchnowskiego** z ramienia Biura Studiów i Planowania Min. Komunikacji. Pracom tym sekunduje niewątpliwie całym sercem umęczona kanikułą letnią Warszawa, pozbawiona dotąd całkowicie niemal większych i nowocześnie urządzonych ośrodków dla wycieczek podmiejskich!

Podróż wybitnego kajakowca

brytyjskiego po Polsce

W Polsce bawi wybitny turysta kajakowy z Wielkiej Brytanii, były uczestnik wielkiej wojny, kuzyn Bernarda Shaw, pisarz i publicysta, **major R. Raven Hart,** olbrzymiego wzrostu, szczupły mężczyzna z pokaźną blond brodą.

Zwiedził on już szereg krajów kuli ziemskiej, odbywając podróże nawet po ziemiach egzotycznych, **samotnie w małym kajaku.**

Major Raven Hart pisze piękne książki o zwiedzanych przez siebie krajach, spośród których wyróżnia się dzieło o Nilu, Egipcie i Sudanie oraz drugie o rzekach i miastach Niemiec, Austrii i Szwajcarii.

Major Raven Hart przybył do Polski **na zaproszenie Ministerstwa Komunikacji** i zwiedził już górny bieg Wisły oraz Dunajec, zatrzymując się dłużej w Krakowie i w Parku Narodowym Pienińskim, podziwiając, robiąc notatki i fotografując. Wisłą przybył następnie do Warszawy, gdzie nawiązał kontakty oficjalne z urzędami i sferami turystycznymi.

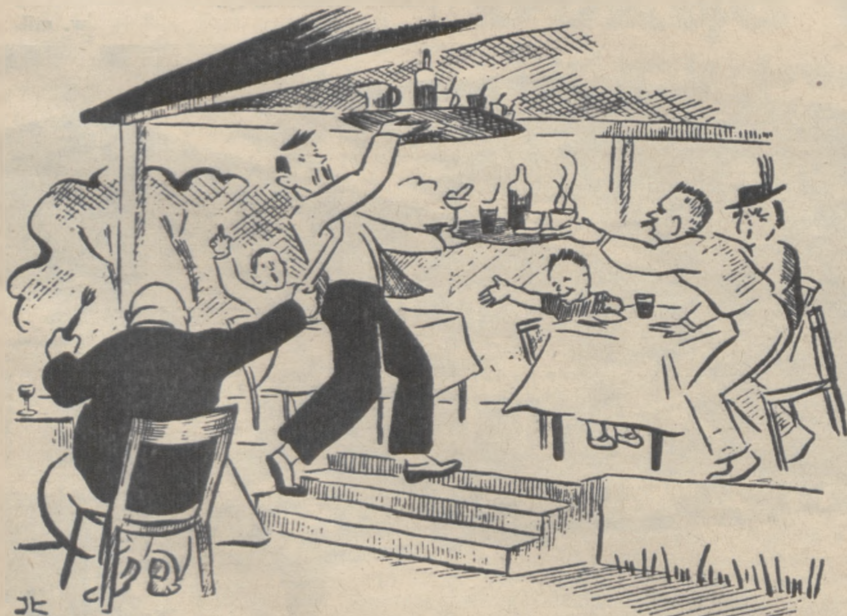
Po drodze do Warszawy mjr Raven Hart zwiedził Sandomierz, Zawichost, Kazimierz, Puławy, Czersk; nocował z własnej woli w mało znanych wioskach nadbrzeżnych lub osadach rybackich.

Jak sam opowiada, wszędzie przez ludność przyjmowany był **niezmiernie życzliwie** i przychylnie a największym żalem jest dla niego niemożność zrozumienia tego wszystkiego, co chłopi i kobiety oraz dziewczęta wiejskie z miłym uśmiechem mu opowiadają, a czego — jak mówi — mimo najlepszej woli pojąć ani domyśleć się nie może. Od czasu do czasu miłym zjawiskiem jest dla niego reemigrant z Ameryki, pamiętający jeszcze coś niecoś z angielszczyzny.

Major Raven Hart, jeden z najwybitniejszych turystów wodnych świata, **Polską jest zachwycony** i oświadcza, że jak tylko wróci z Dniestru, na który obecnie się udaje celem zwiedzenia zarówno jego części polskiej, jak i rumuńskiej, oraz gdy powróci z rzek Bałkanu, gdzie wybiera się na drugą część lata, zabierze się do pisania **książki o naszych wodach** z największym zapałem prawdziwego przyjaciela Polski.

Kraj nasz wybitny Anglik odwiedza zresztą już po raz drugi, za pierwszym jednak pobytem poznał tylko nasze wybrzeże morskie, Brdę, parę jezior pomorskich i dolną Wisłę.

w. mil.

Oto typowa scenka z przepełnionych tłumami wycieczkowiczów restauracji podmiejskich

Cztery dni
nad jarami Dniestru

Warszawska Delegatura LPT organizuje **czterodniową wycieczkę pociągiem popularnym z Warszawy do Zaleszczyk**, który odejdzie ze st. Warszawa Główna **w dniu 11 sierpnia br.** o godz. 15 m. 44 i powróci na tę samą stację w dniu 16 sierpnia o godz. 9 m. 06.

Uczestnicy wycieczki odbędą podróż w wagonach „turystycznych" z miejscami do leżenia.

Do pociągu popularnego włączone będą **wagony restauracyjny, kinowo-tancingowy oraz kąpielowy.**

Cena karty kontrolnej **zł 28.30** obejmuje przejazd koleją w obie strony oraz wycieczkę łodzią motorową po Dniestrze.

Noclegi w cenie od zł 1.50 do zł 3.50, w zależności od kategorii, uczestnicy wycieczki pokrywają indywidualnie.

Nowa broszura PKP i LPT

Staraniem P.K.P. i L.P.T. ukazała się udatnie skomponowana, ilustrowana broszura propagandowo-informacyjna pt. **„Wagon-Camping"**, opisująca i przedstawiająca rycinami urządzenie wnętrza wagonów tego typu, które już w bieżącym miesiącu rozpoczęły swą służbę w pociągach campingowych.

Ulotka zawiera też wszelkie potrzebne informacje i wiadomości o korzystaniu z tych wagonów, o cenach, trasach itd.

w. mil.

Piękny taras „Hotelu nad Jeziorami" jest stale zapełniony amatorami słonecznej kąpieli.

Walne Zgromadzenie
Podolskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego

Dnia 11 czerwca w Brzeżanach odbyło się **Walne Zgromadzenie członków Podolskiego Towarzystwa Turystyczno - Krajoznawczego.**

W zjeździe wzięli udział przedstawiciele Oddziałów Towarzystwa z terenu Województwa i członkowie, oraz przedstawiciele samorządów przy dużym zainteresowaniu ze strony miejscowych władz i społeczeństwa.

Uchwały dotyczyły: zwiększenia spoistości *22* placówek Towarzystwa w terenie, centralizacji gospodarki finansowej Towarzystwa dla przeprowadzenia wspólnych większych inwestycyj, poprawy połączeń kolejowych, rozwoju muzealnictwa, ochrony przyrody i zabytków, oraz szeregu aktualnych zagadnień terenowych.

Obecny rzeczywisty dorobek Towarzystwa wykazuje **wzrost majątku nieruchomego i ruchomego do kwoty 140 tysięcy zł.** 4 zamki, 5 muzeów, 8 schronisk tur., 3 jaskinie krystaliczne, 25 wydawnictw opisowych i szereg prac świadczą o rozwoju i żywotności Towarzystwa.

Wyrazem korzyści gospodarczych terenu z prac Towarzystwa jest osiągnięta w r. 1938 cyfra **25 tysięcy turystów, 11 tys. letników i 3 tys. kajakowców,** którzy zwiedzili Województwo, pozostawiając około **2 milionów zł. dochodu.**

Po Zjeździe uczestnicy zamiejscowi, którzy przybyli zarazem w charakterze w y c i e c z k i k r a j o z n a w c z e j, zwiedzili liczne zabytki historyczne i artystyczne.

Program
wycieczek popularnych
Związku Propagandy Turystycznej m. st. Warszawy

Niedziela, dnia 23 lipca 1939 r.
WILANÓW.

Zwiedzanie pałacu i parku, dawnej rezydencji króla Jana Sobieskiego, wraz z pobliskim kościołem.

Zbiórka o godz. 10-tej w lokalu Związku Propagandy Turystycznej m. st. Warszawy — Plac Teatralny róg Wierzbowej lub o godz. 10.45 na ostatnim przystanku linii tramwajowej „W" w Wilanowie. Prowadzi p. dr Brzeczkowski.

WYCIECZKI STATKIEM.

a) **do Zakroczymia** — wyjazd z przystani „Vistula" Nr 1, statkiem „Vistuli" o godz. 8.30. Obiad na statku w Zakroczymiu. Powrót do Warszawy około godz. 20-tej.

b) **do Buczynka** — wyjazd z przystani „Archimedes" — Wybrzeże Kościuszkowskie Nr 2 (po lewej stronie mostu Poniatowskiego). Posiłki na miejscu. Powrót około godz. 22-ej. Uczestników wycieczek statkiem oczekuje: plaża, kąpiel, spacery, bridge i inne rozrywki.

ZWIEDZANIE WARSZAWY AUTOKAREM

We wtorki, czwartki, soboty, niedziele i święta odbywają się dwugodzinne wycieczki autokarowe z przewodnikiem. Cena zł. 3 — Odjazd autokarów każdorazowo o godz. 11.10 z Placu Teatralnego (sprzed pomnika Bogusławskiego). Przyjmuje się zgłoszenia na wycieczki w dowolnych terminach.

Zapisy, sprzedaż biletów, zgłoszenia oraz wszelkie bliższe informację w Związku Propagandy Turystycznej m. st. Warszawy — Plac Teatralny róg Wierzbowej, tel. 666-44, Dom Turystyczny — ul. Starynkiewicza 7, tel. 624-26 i Kiosk Inform. na Dworcu Głównym, tel. 205-09.

Nowe cenne odkrycia
na terenie osady słowiańskiej w Biskupinie

W początku lipca b. r. ekspedycja wykopaliskowa Uniwersytetu Poznańskiego w Biskupinie **dokonała nowych odkryć.**

Po usunięciu górnych warstw odkopano **nową**, świetnie zachowaną **ulicę z bierwion dębowych i sosnowych** oraz **dolne części domów**, przy tej ulicy położonych. Odkryto też nową część nabrzeża z bronioną ostrokołem ulicą pomostową, do której mogły przybijać łodzie i skąd czerpano wodę z jeziora na potrzeby osady.

Różne szczegóły budowy sieci ulic świadczą o bardzo planowym i przemyślanym sposobie zabudowy całego osiedla.

W odkrytych świeżo domach znaleziono szereg **sprzętów sprzed 2 500 lat**, świadczących o wysokim już stanie kultury słowiańskiej w tych czasach. Między innymi znaleziono bransolety, garnki, szpile żelazne i brązowe oraz dużą glinianą figurkę ptaszka (zabawka?).

Dzięki współpracy Ministerstwa Komunikacji P.K.P. i Ligi Popierania Turystyki z Ekspedycją Wykopaliskową w Biskupinie, ukaże się niezadługo nowy, interesujący **czterojęzyczny plakat propagandowy Biskupina.** Również ukaże się w tych dniach **prospekt Biskupina** ze wszystkimi potrzebnymi informacjami i mapką okolicznych terenów turystycznych (Żnin, Gąsawa itd.)

M.

Dwa nowe wydawnictwa
Studium Turyzmu

Jako zeszyty 21 i 22 „Komunikatów Studium turyzmu Uniw. Jagiellońskiego w Krakowie" ukazały się ostatnio prace: dra St. Leszczyckiego **„Uzdrowiska Polski, ich rozmieszczenie oraz rozwój w latach 1921—1938"** (str. 16, mapki, tablice) oraz T. Wilgata **„Rozmieszczenie przemysłu pensjonatowo - hotelowego w Polsce"** (str. 13, mapki, tablice). Obie prace są dobrą pomocą dla działaczy i publicystów turystycznych w całym kraju, dając streszczone wiadomości, których by trzeba nieraz poszukiwać po kilkunastu czy kilkudziesięciu innych wydawnictwach.

Obie broszury ukazały się dzięki zasiłkowi Wydziału Turystyki Ministerstwa Komunikacji.

w. mil.

Studenci Politechniki Warsz.
badają zabytki Łowicza

Do Łowicza przybyło na 2-tygodniowy pobyt **30 studentów i studentek Wydziału Architektury Politechniki Warszawskiej** pod kierownictwem inżyniera-specjalisty, celem dokonania **pomiarów i badań nad zabytkami architektonicznymi miasta i wsi okolicznych.**

Zabytki łowickie, które od dawna budzą w i e l k i e z a i n t e r e s o w a n i e licznych turystów, stały się więc nareszcie przedmiotem szczegółowych badań naukowych. Prace dotyczą studiów nad zachowanym **budownictwem mieszczańskim** dawnego Łowicza, **klasztornym, kościelnym i ruin zamku prymasowskiego.**

Studia ekspedycji naukowej obejmą również **zabytki wiejskie**, a więc kościołki, kapliczki przydrożne, krzyże oraz zagrody wieśniacze wraz z osobliwościami ich urządzeń i sprzętów.

Szczególną uwagę zwrócono na **kościoły w Chruślinie i Bielawach** oraz na **dwór charakteru obronnego w Sobocie.** Zabytki te, jako niezwykle charakterystyczne dla łowickiego regionu stanowią cel licznych wycieczek.

Niewątpliwie badania powyższe przyniosą nam nowe ciekawe opinie fachowców o wartości obiektów zabytkowych ziemi łowickiej, co i dla turystów może mieć niepoślednie znaczenie.

Przed oberżą „Pod Pancernym Towarzyszem" na Łysej Polanie w Tatrach.

Zjazd do Krakowa

w 25-tą rocznicę Czynu Legionów Polskich

Plan nadzwyczajnych pociągów popularnych

Dnia 6 sierpnia b. r. odbędzie się w Krakowie uroczystość **25-lecia Czynu Zbrojnego**, na którą organizowany jest Zjazd Legionistów, P. O. W., Kombatantów oraz organizacji społecznych, które zgłosiły udział w **Generalnym Sekretariacie Zjazdu.**

Na Zjazd ten uruchomione będą ze wszystkich D. O. K. P. **nadzwyczajne pociągi popularne** do Krakowa, przygotowane na przewóz łącznie około 70.00 osób.

Techniczną obsługę Zjazdu w ogólnej ilości 73 pociągów objęła Liga Popierania Turystyki.

PROGRAM ZJAZDU w Krakowie

Dnia 5 sierpnia 1939 r.

Godz. 20.30: Przybycie sztafet do Oleandrów z: cmentarza na Rossie, pobojowisk legionowych, miejsc historycznych.

Godz. 20.45: Apel poległych legionistów i Kompanii Kadrowej.

Godz. 33: Na Wawelu „Hymn na cześć Oręża Polskiego", wizja sceniczna z apoteozą (L. H. Morstina).

Dnia 6 sierpnia 1939 r.

Godz. 6: Hejnał Legionowy z wieży kościoła Mariackiego.

Godz. 8.30—9.30: Zbiórka i ustawienie uczestników Zjazdu (w grupach organizacyjnych) na Błoniach.

Godz. 9.45: Przybycie Pana Marszałka Śmigłego-Rydza na Błonia i przegląd.

Godz. 10: Uroczyste nabożeństwo.

Godz. 11: Przemówienie Pana Marszałka.

Godz. 11.30: Przejście organizacyj na trasę defilady.

Godz. 11.30: Defilada przed Panem Marszałkiem grup: poczty sztandarowe, Legioniści, P. O. W.

Godz. 13: Oddanie hołdu Józefowi Piłsudskiemu w Krypcie na Wawelu. Przemarsz grup zjazdowych przed Kryptą.

Godz. 14—17: Czas wolny (obiad — odpoczynek).

Godz. 17.30: Manifestacje pod pomnikami: Grunwaldzkim (plac Matejki), Mickiewicza (Rynek Główny) i na placu Szczepańskim (obok gmachu Akad. Sztuk Pięknych).

Godz. 18: Wymarsz drużyn Związku Strzeleckiego z Oleandrów—„Szlakiem Kadrówki".

Godz. 19—22: Imprezy widowiskowe na Błoniach (Stadiony).

Godz. 19.15 i 21.30: Na Wawelu „Hymn na cześć Oręża Polskiego", wizja sceniczna z apoteozą (L. H. Morstina).

Godz. 23.15: Zakończenie Zjazdu (Rynek Główny obok pomnika Mickiewicza).

Godz. 23.30: Hejnał Legionowy z wieży kościoła Mariackiego.

Plan pociągów nadzwyczajnych

w dniach 5 i 6 sierpnia b. r.

z D. O. K. P. Warszawa:

Warszawa I—odj. 5/VIII o 20.18, przejazd III kl. zł 9.—, kart uczest. 1.000.
Warszawa II—odj. 5/VIII o 7.08, przejazd III kl. zł 9.—, kart uczest. 1.000.
Warszawa III—odj. 5/VIII o 8.05, przejazd III kl. zł 9.—, kart. uczest. 1.000.
Warszawa IV—odj. 5/VIII o 15.25, przejazd III kl. zł 11.—, kart uczest. 710.
Warszawa V—odj. 5/VIII o 17.14, przejazd III kl. zł 11.—, kart uczest. 640.
Warszawa VI—odj. 5/VIII o 8.13, przejazd III kl. zł 9.—, kart. uczest. 1.000.
Warszawa VII—odj. 5/VIII o 8.22, przejazd III kl. zł 9.—, kart. uczest. 1.000.
Warszawa VIII—odj. 5/VIII o 8.34, przejazd III kl. zł 9.—, kart uczest. 1.000.
Warszawa XI—odj. 5/VIII o 9.14, przejazd III kl. zł 9.—, kart uczest. 1.000.
Warszawa X—odj. 5/VIII o 14.50, przejazd III kl. zł 9.—. kart uczest. 1.000.
Łódź I — odj. 5/VIII o 20.40, przejazd III kl. zł 7.—, kart uczest. 1.000.
Łódź II — odj. 5/VIII o 21.10, przejazd III kl. zł 7.——, kart uczest. 1.000.
Sieradz — odj. 5/VIII o 5.25, przejazd III kl. zł 9.—, kart uczest. 1.000.
Kutno — odj. 5/VIII o 6.42, przejazd III kl. zł 9.—, kart uczest. 1.000.
Dąbrowa Górn. — odj. 6/VIII o 3.52, przejazd III kl. zł 3.—, kart. uczest. 1.000.
Ciechanów — odj. 5/VIII o 9.10, przejazd III kl. zł 11.—, kart. uczest. 1.000
Siedlce — odj. 5/VIII o 10.00, przejazd III kl. zł 9.—, kart uczest. 1.000.
Piotrków — odj. 5/VIII o 22.30, przejazd III kl. zł 7.—, kart uczest. 1.000.
Częstochowa—odj. 6/VII o 1.23, przejazd III kl. zł 5.—, kart uczest. 1.000.
Koło — odj. 5/VIII o 9.15, przejazd III kl. zł 11.—, kart uczest. 1.000.

z D. O. K. P. Radom:

Kowel — odj. 4/VIII o 23.14 przejazd III kl. zł 11.—, kart uczest. 1.000.
Łuck — odj. 5/VIII o 7.50, przejazd III kl. zł 14.—, kart uczest. 710.
Równe — odj. 5/VIII o 0.15, przejazd III kl. zł 12.—, kart uczest. 1.000.
Skarżysko — odj. 5/VIII o 18.55, przejazd III kl. zł 7.—, kart uczest. 1.000.
Lublin I — odj. 5/VIII o 1.17, przejazd III kl. zł 9.—, uczest. 1.000.
Lublin II — odj. 5/VIII o 6.11, przejazd III kl. zł 9.—, kart uczest. 1.000.
Zamość — odj. 5/VIII o 7.03, przejazd III kl. zł 9.—, kart uczest. 1.000.
Radom — odj. 5/VIII o 22.10, przejazd III kl. zł 7.—, kart uczest. 1.000.
Dęblin — odj. 5/VIII o 13.05, przejazd III kl. zł 7.—, kart uczest. 1.000.
Kielce I — odj. 6/VIII o 2.40, przejazd III kl. zł 5.—, kart uczest. 1.000.
Kielce II — odj. 6/VIII o 2.03, przejazd III kl. zł 5.—, kart uczest. 1.000.

z D. O. K. P. Wilno:

Wilno I — odj. 4/VIII o 16.35, przejazd III kl. zł 18.—, kart uczest. 710.
Wilno II — odj. 4/VIII o 9.40, przejazd III kl. zł 14.—, kart uczest. 500.
Mołodeczno — odj. 4/VIII o 5.47, przejazd III kl. zł 14.—, kart uczest. 500.
Baranowicze—odj. 4/VIII o 17.05, przejazd III kl. zł 13.—, kart uczest. 500.
Wołkowysk—odj. 4/VIII o 19.45, przejazd III kl. zł 12.—, kart uczest. 500.
Łuniniec — odj. 4/VIII o 21.20, przejazd III kl. zł 13.—, kart uczest. 350.
Brześć — odj. 5/VIII o 3.00, przejazd III kl. zł 11.—, kart uczest. 450.
Białystok I—odj. 5/VIII o 0.05, przejazd III kl. zł 15.— kart uczest. 710.
Białystok II—odj. 5/VIII o 6.50, przejazd III kl. zł 12.—, kart uczest 1.000.
Grodno — odj. 4/VIII o 21.30, przejazd III kl. zł 12.—, kart uczest. 1.000.

z D. O. K. P. Toruń:

Gdynia — odj. 4/VIII o 19.50, przejazd III kl. zł 16.—, kart uczest. 710.
Bydgoszcz — odj. 5/VIII o 0.20, przejazd III kl. zł 11.—, kart uczest. 1.000.
Toruń — odj. 5/VIII o 0.22, przejazd III kl. zł 11.—, kart uczest. 1.000.

z D. O. K. P. Poznań:

Poznań I — odj. 5/VIII o 11.05, przejazd III kl. zł 9.—, kart uczest. 1.000.
Poznań II — odj. 5/VIII o 11.35, przejazd III kl. zł 9.—, kart uczest. 1.000.
Poznań III—odj. 5/VIII o 12.40, przejazd III kl. zł 12— kart uczest. 710.
Poznań IV — odj. 5/VIII o 12.25, przejazd III kl. zł 9.—, kart uczest. 1.000.
Ostrów Wkp." — odj. 5/VIII o 8.40, przejazd III kl. zł 7.—, kart uczest. 1.000.

z D. O. K. P. Katowice:

Katowice I — odj. 6./VIII o 2.42 przejazd III kl. zł 3.— kart uczest. 1.000
Katowice II — odj. 6/VIII o 3.25, przejazd III kl. zł 3.— kart uczest. 1.000.
Lubliniec — odj. 5/VIII o 23.04, przejazd III kl. zł 5.—, kart uczest. 1.000.
Chorzów Miasto — odj. 6/VIII o 1.20, przejazd III kl. zł 3.—, kart uczest. 1.000.
Ruda Śląska — odj. 6/VIII o 3.32, przejazd III kl. zł 5.—, kart. uczest. 1.200.
Brzezie n/O. — odj. 5/VIII o 21.29, przejazd III kl. zł 5—, kart uczest. 1.000.
Żory — odj. 6/VIII o 0.40, przejazd III kl. zł 5.—, kart uczest. 1.000.
Knurów — odj. 6/VIII o 0.12, przejazd III kl. zł 5.—, kart uczest. 1.000.

z D. O. K. P. Kraków:

Rzeszów — odj. 6/VIII o 2.07, przejazd III kl. zł 5.—, kart uczest. 1.100.
Zakopane—odj. 6/VIII o 1.34, przejazd III kl. zł 5.—, kart uczest. 1.000.
Jasło — odj. 6/VIII o 0.30, przejazd III kl. zł 5.—, kart uczest. 1.000.
Krynica—odj. 5/VIII o 21.40, przejazd III kl. zł 7.—, kart uczest. 1.000.
Jabłonków — odj. 5./VIII o 23.26, przejazd III kl. zł 5 —, kart uczest. 1.000.
Tarnów — odj. 6/VIII o 4.40, przejazd III kl. zł 3.—, kart uczest. 1.500.
Bielsko — odj. 5/VIII o 15.45, przejazd III kl. zł. 3.— kart uczest. 1.000.
Cieszyn Zachodni — odj. 6/VIII o 0.56, przejazd III kl. zł 5.—, kart uczest. 1.000.

z D. O. K. P. Lwów:

Tarnopol — odj. 4/VIII o 22.00, przejazd III kl. zł 11.—, kart uczest. 1.000.
Czortków — odj. 5/VIII o 10.14, przejazd III kl. z miejsc. do leż. zł. 14.— kart uczest. 540. Miejsca zwykłe zł. 12.—, kart uczest. 110.
Stanisławów—odj. 4/VIII o 19.49, przejazd III kl. zł. 11.—, kart uczest. 1,000,
Stryj — odj. 5/VIII o 8.01, przejazd III kl zł 9.—, kart uczest. 1.000.
Lwów I — odj. 5/VIII o 17.35, przejazd III kl. zł 11.—, kart uczest. 710.
Lwów II—odj. 5/VIII o 7.55, przejazd III kl. zł 9.—, kart uczest. 1.000.
Przemyśl — odj. 5/VIII o 22.16, przejazd III kl. zł 7.—, kart uczest. 1.000.

Razem 67.860.

Dokąd wyjechać?

Ulgi wyjazdowe i pobyty ryczałtowe Ligi Popierania Turystyki

Nad morze. Od 1 lipca obowiązują 50 proc. zniżki kolejowe przy wyjazdach do 23 nadmorskich miejscowości, gdzie LPT zorganizowała tanie pobyty ryczałtowe.

Oto miejscowości, gdzie można spędzić tani urlop: Mechelinki, Rewa, Gnieżdżewo, Ostrów, Pierwoszyn, Tupadły, Puck, Swarzew, Wielka Wieś, Chłapowo, Jasne Wybrzeże, Osłonino, Hel, Jastarnia, Jastrzębia Góra, Jurata, Kuźnica, Orłowo, Rozewie.

Ceny kart uczestnictwa LPT zł 44, oraz 46. — zależnie od odległości. Ceną tą objęty jest również kupon zaliczeniowy, wartości zł 35, którego równowartość potrącana będzie z rachunku za pobyt w pensjonacie.

Do Sławska i Sianek na tani urlop. Karty uczestnictwa LPT upoważniają do 33 prc. ulgi kolejowej w przejeździe pierwotnym i do bezpłatnego powrotu. Nadto liczne udogodnienia na miejscu. Ceny kart uczestnictwa zł 18 i zł 2., zależnie od odległości, wraz z kuponem zaliczeniowym na koszty pobytu wartości zł 13.50. Dobra okazja spędzenia tanio i przyjemnie okresu urlopowego.

Na Ziemie Wschodnie. Od 20-go czerwca br. obowiązują 50-proc. zniżki kolejowe do szeregu miejscowości Ziem Wschodnich. Wyjazd za kartami uczestnictwa LPT w cenie zł 3.

Bliższe szczegóły o powyższych imprezach oraz ulgach kolejowych otrzymać można we wszystkich przedstawicielstwach LPT na większych stacjach kolejowych, w biurach podróży „Orbis", „Francopol" i Wagons Lits-Cook oraz w Związku Propagandy Turystycznej m. st. Warszawy, ul. Wierzbowa 8.

Tamże sprzedaż kart uczestnictwa LPT.

Dalsze prace nad Zjazdem w Krakowie

Karty uczestnictwa na przejazd nadzwyczajnymi pociągami popularnymi do Krakowa znajdują się już w terenie.

Przydział miejsc w pociągach między poszczególne organizacje uskuteczniają Sekretariaty Wojewódzkie Zjazdu. Adresy tych sekretariatów są następujące:

Białystok — ul. Marsz. Piłsudskiego 35 K. R. U. p. Wł. Kępa,
Brześć n-B. — Twierdza Sztab. D.O.K. IX. p. Inż. Moliński,
Katowice — ul. Pocztowa 11 m. 16,
Kielce — ul. 3-go Maja Dom WF i PW. im. Marsz. Piłsudskiego,
Kraków — Al. 3-go Maja 7. Dom Marsz. Piłsudskiego p. płk. R. Witożeniec,
Lublin — ul. Kopernika 42 a. p. Mjr Ziemba,
Łódź — ul. Strzelecka 2/8 p. Dr Oksza - Strzelecki,
Poznań — ul. Fredry 7, p. Prof. Dr A. Jakubski,
Nowogródek — Izba Skarbowa, p. Insp. Baszkiewicz,
Równe (dla woj. wołyńskiego) — Skr. Poczt. 95,
Stanisławów — ul. Bielowskiego 2, p. II,
Sosnowiec — ul. Żytnia 10, II p. Dom Społeczny,
Tarnopol — ul. Konarskiego 12a, Dom własny,
Toruń — ul. Żeglarska 5, I p.
Wilno — Dyrekcja Poczt i Telegrafów, ul. Sadowa 25, p. T. Kozłowski,
Warszawa (dla województwa) — ul. Krakowskie Przedm. 64, Resursa Obywatelska, tel. 5-19-10.
Warszawa (dla stolicy) — ul. Marsz. Focha 12 m. 1, tel. 6-12-32.

Sekretariat Generalny Zjazdu utrzymuje stały kontakt z Sekretariatami wojewódzkimi i powiatowymi. Z wydanych w tej sprawie okólników dowiadujemy się, że niebawem wyznaczeni zostaną **komendanci dla pociągów nadzwyczajnych,** a ci dobiorą sobie komendantów wagonów, odpowiedzialnych za porządek w czasie drogi.

Pracownicy państwowi i samorządowi mogą w związku ze Zjazdem otrzymać urlopy w granicach od 1 do 3 dni, w czasie od 5 do 7 sierpnia.

Do podanej już liczby pociągów przybył pociąg popularny pod hasłem „TCZEW", odjazd 4.VIII o godz. 11.10, przejazd III klasą 13.— zł, karta uczestnictwa 10.—.

Na postoju wśród lasów i gór Żywieccczyzny

Urok wycieczki

wagonem campingowym

Konkurs Ligi Popierania Turystyki i Redakcji Tygodnika „Jedziemy"

na najpiękniejszą fotografię i opis wycieczki wagonem campingowym z nagrodami w łącznej kwocie 300 zł

Szczegółowe warunki podamy już w najbliższym numerze „Jedziemy"

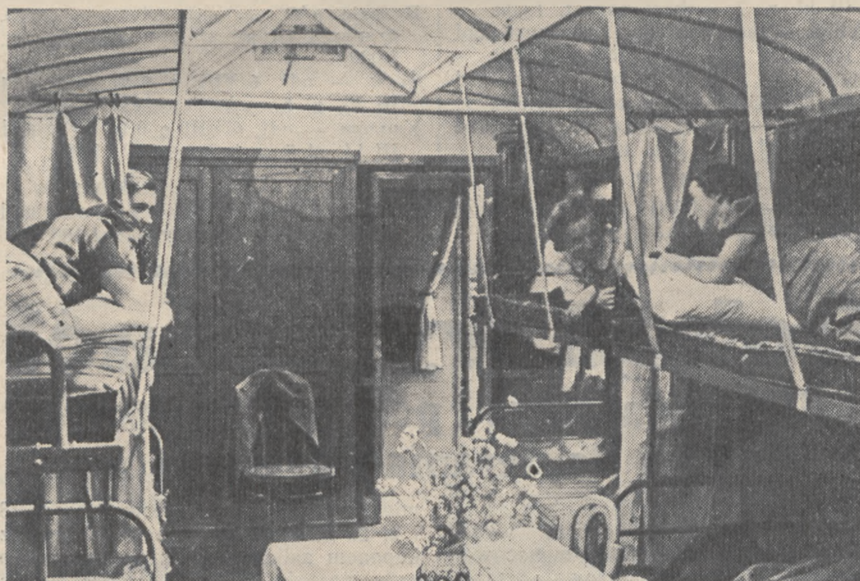
Biwak na pobrzeżu Jezior Brodnickich

Po całodziennych wycieczkach, plażowaniu i wywczasach wśród przyrody, posiłek z własnej kuchni w „schronisku na kołach" smakuje znakomicie.

Po dobrze przespanej nocy w wygodnych „sleepingach campingowych" turyści ochoczo sposobią się do nowych wycieczek.

ILUSTROWANY TYGODNIK TURYSTYCZNY „JEDZIEMY"
pod kierownictwem redakcyjnym Dr. Kazimierza Saysse-Tobiczyka

Redaktor: Edward Quirini — WYDAWNICTWO LIGI POPIERANIA TURYSTYKI

Cena egzemplarza 10 gr, prenumerata kwartalna 1 zł wraz z przesyłką pocztową

Adres Redakcji: Warszawa, Marszałkowska 3/5 (Dom Prasy S.A.).
Sekretariat Redakcji czynny codziennie w godzinach od 12—14 po poł. — pokój Nr 315, tel. 8-02-40 wew. 33.
Administracja: Zarząd Główny Ligi Popierania Turystyki, Warszawa, Mokotowska 61, tel. 7-17-74.

Druk Dom Prasy S. A. Warszawa